

Programma 'Sport en Bewegen in Buurt'

stimulans voor lokaal sportaanbod

Eind januari verschenen er rapporten over de voortgang van twee grote impulsen op het gebied van sport en bewegen in Nederland: het rapport over de 'Voorstudie Effectmeting Buurtsportcoaches 2014' en de 'Voortgangsrapportage Monitor Sport en Bewegen in de Buurt 2014'. Beide rapporten geven een goed beeld van hoe het ervoor staat met de invulling en de effecten van buurtsportcoaches (en combinatiefunctionarissen) en over de voortgang van de Sportimpuls. Het zal niet verbazen, dat beide nauw met elkaar verweven zijn.

TEKST REMON BAHNERH

Hoewel er een kleine afname is geconstateerd in het aandeel van de oorspronkelijke sectoren sport, onderwijs en cultuur (was 85% naar 81% eind 2013), zijn juist in de sectoren sport en onderwijs de meeste buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen werkzaam (respectievelijk 86% en 85%). Sinds de komst van de buurtsportcoach is er wel een kleine verschuiving naar, onder andere, de sectoren buurt, welzijn, (jeugd)zorg en kinderopvang. Echter interventies en sportactiviteiten voor 4 - tot en met 18-jarigen vormen nog steeds een bijzonder groot aandeel in het werkveld van de buurtsportcoach en combinatiefunctionaris.

Voortgangsrapportage Monitor Sport en Bewegen in de Buurt 2014

Gemeenten, lokale sport- en beweegaanbieders en partners uit zorg en welzijn weten elkaar steeds beter te vinden in het creëren van passend sport- en beweegaanbod. Sportverenigingen in Nederland werken in de laatste jaren meer samen met andere organisaties (80% in 2007, 90% in 2014), vooral met scholen, buitenschoolse opvang en buurt-, wijk- en welzijnsorganisaties. Dit geldt in sterkere mate voor sportverenigingen waarbij een buurtsportcoach betrokken is en voor verenigingen die betrokken zijn bij een aanvraag voor de Sportimpuls. Dit

blijkt uit de Voortgangsrapportage Sport en Bewegen in de Buurt 2014 (SBB Monitor) die het Mulier Instituut heeft samengesteld. In de SBB Monitor worden alle onderzoeken, monitoren en registraties op het terrein van sport en bewegen in de buurt gebundeld en op hoofdlijnen samengevat, zodat een compleet overzicht ontstaat van de ontwikkelingen op dit terrein en de voortgang in het SBB-beleid. Met het programma Sport en Bewegen in de Buurt (2012-2016) wil het kabinet bereiken dat voor iedere Nederlander een passend, veilig en toegankelijk sport- en beweegaanbod in de eigen buurt aanwezig is. Het uiteindelijke doel is een hogere en duurzame sport- en beweegdeelname. Inmiddels zijn 2387 fte buurtsportcoaches lokaal aan de slag met het organiseren of coördineren van vraaggericht sport- en beweegaanbod of het verbinden van partijen om dit lokaal

Het uiteindelijke doel is een hogere en duurzame sport- en beweegdeelname.

te realiseren. Zij zijn in bijna alle gemeenten (378) in Nederland werkzaam. Daarnaast zijn in 2014 208 aanvragen voor de Sportimpuls gehonoreerd, naast de al lopende projecten uit de vorige rondes. Uit de SBB Monitor blijkt

verder dat de helft van de bevolking tevreden is over de mogelijkheden om in de buurt deel te nemen aan georganiseerde sport- en beweegactiviteiten. De inzet van buurtsportcoaches en lokale Sportimpulsprojecten zorgt volgens betrokkenen voor een toename van het lokale sport- en beweegaanbod en de kwaliteit ervan, voor meer leden van sportverenigingen en voor lokale verbindingen tussen organisaties.

Sportimpuls

Naast de buurtsportcoach en het programma Sport en Bewegen in de Buurt is er sinds een aantal jaar de Sportimpuls. Deze is bedoeld om vooral op lokaal niveau de sportparticipatie te verhogen en te verduurzamen. Ook is de verbrede inzet van de combinatiefunctionaris naar de buurtsportcoach hier een voortvloei- sel van. Andere doelgroepen worden met de Sportimpuls ook bereikt. Andere doelgroepen zijn dan te vinden in bij voorbeeld de kinderopvang, jeugd- en ouderenzorg en binnen welzijnsorganisaties. Met een groot aantal (mogelijk) effectieve interventies kunnen (sport)verenigingen, sportscholen, e.d. een aanvraag indienen om lokaal aan de slag te gaan. Ook is het mogelijk om dit specifiek te doen voor kinderen met overgewicht (KSG) en voor jeugd in lage inkomensbuurten (JILIB).

Bij twee gemeenten is een significante positieve samenhang gevonden tussen de inzet van buurtsportcoaches en de sportfrequentie in de tijd

Het rapport laat zien, dat er nog weinig aandacht is voor gehandicapten en chronisch zieken bij de aanvragen voor de Sportimpuls maar dat er wel een stijging is voor aanvragen voor projecten voor volwassenen en ouderen. Ook lijkt er een betere samenwerking tussen lokale partijen te ontstaan door de Sportimpuls en is het een stimulant voor de (bestaande) lokale initiatieven.

Bronnen

Voorstudie effectmeting buurtsportcoaches 2014, Mulier Instituut

Voortgangsrapportage Monitor Sport en Bewegen in de Buurt 2014, Mulier Instituut

Meer informatie:

www.mulierinstituut.nl
www.kvlo.nl
www.rijksoverheid.nl

Contact:

remon.bahnerth@kvlo.nl

Uit de rapportage blijkt dat er een stijging is van verenigingen met een maatschappelijke functie en dat dit vooral gebeurt bij verenigingen waar een sportbuurtcoach werkzaam is. Ook wordt ervaren dat het ledental van sportorganisaties is toegenomen door de komst van de buurtsportcoach.

Voorstudie effectmeting Buurtsportcoaches 2014

Voor het eerst zijn in de SBB Monitor ook resultaten opgenomen van effectmetingen naar de samenhang tussen de inzet van buurtsportcoaches en bij voorbeeld de groei van sport- en

beweegdeelname en/of het ledental van verenigingen die aangesloten zijn bij NOC*NSF. Bij twee gemeenten is een significante positieve samenhang gevonden tussen de inzet van buurtsportcoaches en de sportfrequentie in de tijd maar in drie andere gemeentes is geen samenhang gevonden. Ook analyses in 11 gemeenten naar de samenhang tussen de inzet van buurtsportcoaches en de ontwikkeling van het verenigingslidmaatschap laten geen overtuigende samenhang zien. De onderzoekers wijzen op diverse beperkingen van het onderzoek, in het bijzonder wat betreft de beschikbaarheid van benodigde data, die kunnen verklaren waarom de positieve effecten op projectniveau zich (nog) niet vertalen in effecten op wijkniveau. Hieronder een paar uitkomsten uit de voorstudie:

Beleidsprestaties:

- Toename van het aantal brede scholen met een sportaanbod (oorspronkelijke doelstelling 2008). Er is meer sportaanbod als er ook een buurtsportcoach op school is
- Meer sterke sportverenigingen met een brede maatschappelijke functie
- Ervaren toename van de kwaliteit en het aanbod van sportactiviteiten door de komst van de buurtsportcoach
- Lichte verschuiving van oorspronkelijke naar 'nieuwe' sectoren
- Inzet van de buurtsportcoach
- Groot deel burgers is bekend met het sportaanbod maar klein deel neemt actief deel
- Ervaren toename in verenigingsleden bij buurtsportcoaches en sportorganisaties.

De onderzoekers hebben in de rapportage uitgelegd waarom het moeilijk is om onderzoek te doen naar de inzet van de buurtsportcoach. Zij doen echter ook aanbevelingen om van 2015 tot 2017 zaken goed te monitoren en vooral veel data te verzamelen, zodat er tegen die tijd opnieuw een studie naar de effecten kan worden uitgevoerd.

Samengevat kan worden gesteld, dat de inzet van de combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches, samen met de projecten vanuit de Sportimpuls nog wel beter kan, maar dat er ook al enorm veel wordt bereikt. De minister van VWS heeft aangegeven in gesprek te gaan met het Mulier Instituut om de komende jaren ook te monitoren hoe de programma's vorderen en vooral wat de effecten zijn van alle inzet. Een mooie taak voor alle buurtsportcoaches de komende jaren. Hopelijk kiezen de gemeenten en het Rijk voor een volledige voortzetting van alle programma's en vooral de financiering hiervan! Dan is het aan de buurtsportcoach zelf om zich onmisbaar te gaan maken de komende jaren, zodat men ook hier niet meer omheen kan. ■